

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1125/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.531/2024/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, dr. Frank Evelyn ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.531/2024/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt. Az ítélet bírói jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben keletkezett, ennek előzményi pere munkaügyi jogvita volt.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz szerint az indítványozó munkaviszonyát a munkáltató felmondással megszüntette. Az indítványozó mint felperes pert indított volt munkáltatója (alperes) ellen.
- [4] Az előzményi perben az indítványban előadottak szerint a 2015. április 21-én előterjesztett keresetében az indítványozó munkaviszonya jogellenes megszüntetésére hivatkozással kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest elsődlegesen elmaradt jövedelmének kártérítésként történő megfizetésére, mely összeg elmaradt bérjövdelem igényből, és elmaradt cafeteria juttatás megtérítése iránti igényből állt. Másodlagosan a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (2) bekezdése alapján elmaradt jövedelem elmaradásából eredő kár megtérítésére kérte kötelezni a munkáltatót azzal, hogy ez az összeg az elmaradt munkabér, és az elmaradt cafeteria juttatás összege.
- [5] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság – az alkotmányjogi panaszra okot adó jelen ügyben az alperes jogelődje – elutasította a keresetet és indítványozót a munkáltató perköltségének a megfizetésére kötelezte. Az indítványozó fellebbezése

folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság közbenső ítéletével a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy a munkáltató által az indítványozóval közölt felmondás jogellenes, valamint a munkáltatót kötelezte perköltség megfizetésre. A Kúria közbenső ítélete folytán megismételt eljárásban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2018. november 7-én meghozott ítéletével kötelezte a munkáltatót (alperest), hogy 15 napon belül fizessen meg az indítványozónak a munkaviszony jogellenes megszüntetése okán kártérítésként elmaradt munkabér jogcímén meghatározott összeget, ennek törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint elmaradt cafeteria juttatás jogcímén meghatározott összeget, és ennek törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 424.815 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú munkaügyi bíróság a megismételt eljárásban munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kizárólag az Mt. 82. § (2) bekezdésében foglalt jogkövetkezményt alkalmazta figyelemmel arra is, hogy az indítványozó nem hivatkozott az Mt. 83. § (1) bekezdésében meghatározott, a munkaviszony helyreállítását megalapozó okra. Ezért a munkaviszony helyreállítása és a helyreállítás időpontjáig az elmaradt munkabér és egyéb járandóság megtérítése iránti kereseti kérelemnek nem adhatott helyt, hanem a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként az Mt. 82. § (2) bekezdése alapján kizárólag az indítványozó elmaradt jövedelmének kártérítésként való megítélésére kötelezhette az indítványozó volt munkáltatóját. A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.

- [6] 1.2. Ezen eljárások lezárultát követően az indítványozó bírói jogkörben okozott kár megtérítése iránt pert indított az előzményi ügyben eljáró bíróság (alperes) ellen. Keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest kártérítés jogcímén [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:518. §, 6:519. §, 6:548. § és 6:549. §-ának (1) bekezdése] 26.109.937 forint és annak 2019. június 1. napjától a kifizetésig a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül. Kérte az alperes perköltségben marasztalását is.
- [7] Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta az Európai Unió Bírósága előtt az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján. Előadta, hogy a munkaügyi perben eljáró bíróságok önkényesen és hibásan értelmezték a magyar jogszabályokat, mechanikusan alkalmazták az Mt. szakági szabályait, nem tettek eleget az Alaptörvény 28. Cikke és az Mt. 5. § (1) bekezdésében előírt törvények Alaptörvénnyel és az Európai Unió jogrendjével összhangban történő értelmezésére vonatkozó kötelezettségüknek. Ezáltal a bíróságok önkényesen és hibásan értelmezték a magyar jogszabályokat, az uniós és az alkotmányos jogot sértő

nemzeti jogi normákat alkalmaztak. Kifejtette továbbá, hogy az eljáró bíróságok tévesen utasították el a keresetét a Kúria közbenső ítéletének jogalapra vonatkozó anyagi jogerejére hivatkozással. Sérelmezte, hogy a bíróságok nem alkalmazták az Mt. 83. §-át és az abban nevesített fokozott védelmi követelményt. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság az Mt. 83. § (1) bekezdés alkalmazhatóságának mérlegelése során igazoltan megkülönböztetést alkalmazott vele szemben, így kimerítette a hátrányos megkülönböztetés fogalmát, mert nem vizsgálta a munkaviszonya megszüntetésének alkotmányosértő diszkriminációt megvalósító jellegét. Ezáltal pedig az eljáró bíróságok az eljárásuk során a joggal való visszaélés tilalmába ütközően az ügy érdemére kiható módon az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 54. Cikk szerint a meghatározottnál nagyobb mértékű jogkorlátozást valósítottak meg. Álláspontja szerint megállapítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának a megsértése is, mert az elsőfokú bíróság hiányosan és tévesen rögzítette a perben lényeges tényeket, nem vizsgálta meg az általa előadott érveket, és nem teljesítette a bizonyítási indítványait. Az eljáró bíróságok az Alkotmánybíróság előtti normakontroll eljárás kezdeményezésére és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványát önkényesen utasították el, az elutasítást nem indokolták meg. Érvelése szerint fennáll az alperes kártérítési felelőssége, mert a munkaügyi perben eljáró bíróságok az uniós jognak nem megfelelő ítéletet hoztak, valamint az alperes nem tett eleget az előzetes döntéshozatali kérelem előterjesztésére irányuló kötelezettségének.

- [8] A Budapest Környéki Törvényszék az indítványozó felperes keresetét elutasította (20.P.20.428/2023/15.).
- [9] A Fővárosi Ítéltábla a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasította, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta (Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.531/2024/5.).
- [10] A döntés elvi tartalma, hogy a kártérítési perben utóbb, a már véglegesen elbírált jog tárgyában nincs lehetőség az alapperben felhozott kereset és eljárásjogi kérelmek mikénti eldöntésének felülbírálatára. A kártérítési per nem szolgálhat árnyékperként arra, hogy a bíróság a véglegesen eldöntött jogkérdés tárgyában a jogerős döntést és az annak alapjául szolgáló eljárás jogszerűségét ismételten elbírálja a Bszi. 2. § (1) bekezdése és 6. §-a szerint.
- [11] Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla ítéletét 2025. január 23. napján vette át, az indítványt március 24-én nyújtotta be.
- [12] 2. Ez ellen az ítélet ellen terjesztette elő a felperes-indítványozó az alkotmányjogi panaszát, melyben – az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatára, a bírósághoz fordulás jogára, a hatékony bírói jogvédelemre, az indokolt bírói döntéshez való jogra, és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkére utalva – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes bírósági eljáráshoz való jog) elvi sérelmére hivatkozott (indítvány 12-18. oldalak).

- [13] 2.1. A konkrét ügyet illetően az Abtv. 29. §-ában írt feltételek teljesülése körében az indítvány azt tartalmazza, hogy a jelen ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség állapítható meg, ugyanis a jelen panasz alapjául szolgáló eljárás során az eljáró bíróságok a bírósági jogkörben okozott károk megtérítése iránti igényt üresítették ki azáltal, hogy annak ellenére, hogy ezen kárfelelősség megállapítási keresetnek a formális előterjesztési előfeltételei fennálltak, a kérelmet érdemben nem bírálták el, illetve az érdemi döntés megtagadását olyan önellentmondó indokolással látták el, amely sérti az indokolt bírói döntéshez való alapvető jog követelményét. A panasz szerint jelen perben az indítványozó kérelme nem az előzményi perben született döntések felülvizsgálata volt, hanem a kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés, jogalkalmazás és ezzel összefüggésben az annak során bekövetkező károkozás vizsgálatára vonatkozott, amely igény érvényesítésére a bírói jogkörben okozott kártérítési igény jogintézménye szolgál. Ez esetben semmilyen olyan indokát nem adták annak a bíróságok, hogy milyen okból kifolyólag utasították el az indítványozó kereseti kérelmét. Ezáltal ellehetetlenítették az indítványozó jogérvényesítését (indítvány 5. és 6. pont).
- [14] 2.2. A panaszban felhívott elvek jelen ügyre alkalmazását illetően az indítványozó előadta: arra való tekintettel, hogy a Ptk. 6:549. §-a ténylegesen megteremti a kártérítési igényt arra az esetre, ha a korábban eljáró bíróság olyan fokú önkénnyel bírálta el a fél keresetét, ami kirívónak tekinthető, illetve mivel a Ptk. 1:6. §-a kifejezetten kiköti, hogy a Ptk-ban foglalt jogok érvényesítésére a bírósági jogérvényesítés biztosított, az indítványozó a törvényben biztosított jogainak az ott meghatározott keretek között kívánt érvényt szerezni. Azonban – a későbbiekben kifejtettek szerint – ettől a lehetőségétől az eljáró bíróságok önkényesen megfosztották őt (indítvány 66. pont).
- [15] A kártérítési perben eljáró bíróságok a peresített igényekről nem hoztak érdemi döntést a panasz szerint. Noha formálisan ítélet született az indítványozó ügyében, ez nem meríti ki a bírói út igénybevételének teljes körét, hiszen érdemi bírói jogvédelemre nem került sor az indítványozó esetében. Az Alaptörvényben biztosított garanciák mentén minden lényeges jogkérdésben és azok jogértelmezésében tükröződnie kell annak, hogy érdemben foglalkoztak az indítványozó ügyével, erre mégsem került sor. A bírói út igénybevételének biztosítása kizárólag formálisan valósult meg esetében (indítvány 68-69.)
- [16] Jelen per során az igazságszolgáltatási szervek nem adták indokát kétséget kizáró, önellentmondástól mentesen annak, hogy milyen okból kifolyólag utasítják el az indítványozó kereseti kérelmét, sérült az indítványozó indokolt bírói döntéshez való joga az alábbiak szerint. Jóllehet a bírósági jogkörben okozott károk megtérítése iránti igény követelményeinek az elsőfokú bíróság ítélete szerint az indítványozó keresete megfelelt, azonban a másodfokú bíróság ítélete szerint nem volt vizsgálható

a kártérítési perben az előzményi perben történt jogalkalmazás önkényessége (indítvány 70-71.).

- [17] Az Alkotmánybíróság a panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panaszt és az alábbiakat állapította meg.
- [19] 3.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, melynek benyújtására az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség.
- [20] Az indítvány az Abtv. 52. § (1), (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek megfelel, tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó indokolást, határozott kérelmet, és az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést.
- [21] Az indítványozó az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerint jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [22] 3.2. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak azonban az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételeknek nem felelnek meg, így az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem fogadható be.
- [23] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [24] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vélt sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá.
- [25] A bírósági jogkörben okozott kár sajátos esete, amikor a kár téves jogalkalmazásból fakad. A felelősség alapja a töretlen bírói gyakorlat szerint csak kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedés lehet. A felróhatóság értékelésével kapcsolatban a munka jellegével együtt járó jogszabály-alkalmazási és jogszabály-értelmezési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek {3193/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az elsőfokú bíróság az előzményi ügyben a konkrét történeti tényállás és a kereseti kérelem keretei között, megismételt eljárásban, a Kúria közbenső ítélete alapján hozta meg az elsőfokú ítéletet (Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 68.M.234/2018/21. számú ítélet), amelyet a másodfokú bíróság helybenhagyott (Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Mf.680.065/2019/5. számú ítélet), ezt a Kúria a hatályában fenntartotta (Mfv. I.10.265/2019/9.). A bíróság elleni kártérítés megfizetése iránt indított perben a Budapest Környéki Törvényszék részletesen indokolta a keresetet elutasító ítéletét, a másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyta és döntött a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelme elutasításáról is. Az egybehangzó bírói ítéletek lényege a kártérítési perben, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság – miközben értékelése

látókörébe vonta a felperes keresetben foglalt érveit, továbbá a fellebbezése érveit – kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedést nem látott megállapíthatónak a felperes érvelése alapján (Ítéltábla ítélete 7-8-9., 11-19. pontok, 22-24. pontok, 28-33. pontok).

- [26] A 13/2013. (VI. 17.) AB határozat III. rész [27]-[34] bekezdésében a korábbi alkotmánybíróági határozatok idézhetőségével kapcsolatban kifejtetteket figyelembe véve több korábbi alkotmánybíróági döntés is rámutatott már arra, hogy az eljárás tisztességessége olyan minőség, amely az eljárás egészének figyelembevételével ítéltető meg. A 148/D/2011. AB határozat pedig kifejezetten kimondta: „Az, hogy az indítványozó a konkrét ügyében – a jogorvoslat ellenére – peresztes lett, azaz a jogerős határozatot hozó bíróság nem osztotta (jogi) álláspontját egy konkrét kérdésben, nem teszi az eljárást tisztességtelenné, emiatt nem válik az eljárás és a döntés önkényessé sem (...)” (ABH 2011, 2347, 2352.)
- [27] Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság a 3123/2013. (VI. 24.) AB végzésben az alábbiakat állapította meg.
- [28] „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja fogalmazza meg, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. Ezért fogalmaz úgy az Abtv. 27. §-a, hogy alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény és az Abtv. fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panason keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012 (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság

szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza {3325/2012 (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [13]–[15]}” összefoglalóan: 3123/2013. (VI. 24.) AB végzés; Indokolás [11].

- [29] 4. Mivel a rendelkező részben megjelölt ítélettel összefüggésben az Abtv. 29. §-ában meghatározott, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem állapítható meg az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a jelen esetben, ezért az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 29. §-a és 30. § (1) bekezdése, továbbá az 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. október 21.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró